

Aj šetriť sa musí kvalitne

.ekonomovia exkluzívne

.číslo 14/2013

Rast slovenskej ekonomiky by mohol klesnúť pod jedno percento. Určite nepomáhajú správy zo zahraničia, kde sa okrem južnej časti eurozóny komplikuje situácia aj v niektorých kľúčových ekonomikách, ako je Francúzsko. Zároveň sú už susedné krajiny Česko a Maďarsko v recesii. Napriek tomu minulotýždňové zníženie odhadu rastu bolo najmä pre slabšiu domácu ekonomiku.

.ján Tóth

31. marec 2013 | prečítané 215x | reagovalo 0 ľudí

V médiách sa pritom často spomína, že vývoz tovarov dosahuje takmer 90 percent HDP. Vyše 80 percent z toho smeruje do EÚ. Sme teda fatálne závislí od vývoja v zahraničí, čo môže navodzovať dojem, že doma, nech robíme, čo môžeme, nezmeníme na vyhlídkach rastu takmer nič.

Ako extrémne otvorená ekonomika sme určite veľmi citliví na to, ako sa darí našim obchodným partnerom. Napriek tomu čísla exportu nafukujú našu skutočnú závislosť. Po Luxembursku sme totiž druhou krajinou v OECD, ktorá vyrába najmenšiu časť svojho vývozu. A do rastu sa, prirodzene, počíta len tá časť vývozu, ktorá sa vyrobí u nás. Keby celý náš priemysel bez energetiky produkoval len pre zahraničie, tvorí spolu s logistikou len jednu štvrtinu nášho HDP. Naše modely predpokladajú, že celkový export tovarov a služieb tvorí 40 percent ekonomiky. Preto nie je zanedbateľné, čo sa deje so zvyšnými 60 percentami domácej ekonomiky. A tá od roku 2010 nevyprodukovala žiadny rast, aj vinou tlmiaceho efektu znižovania deficitu. Súčasný obdobia krízy v EÚ ukazuje, že sa pravdepodobne zanedbala stránka „kvality“ šetrenia a sústredilo sa príliš na kvantitu, keď sa vyžaduje len formálne plnenie cieľov. Synchronizovaná konsolidácia v období už veľmi nízkych úrokov citeľne podväzuje rast. Šetrenie je často hlúpo plošné, a teda krátkodobé. Ak zmrazím platy štátnym úradníkom bez toho, aby som reštrukturalizoval štátnu správu, neskôr im tie platy budem musieť doplatiť. Ak „ušetrím“ na tom, že neopravím strechy škôl, neskôr ma to počká. V niektorých prípadoch je tiež konsolidácia len „papierová“, využívajúc metodické diery nápočtu deficitu, ako sú predaj majetku alebo zoštatňovanie dôchodkov.

V daňovej oblasti sa všetky krajiny takisto nepustili odporúčanou cestou zvýšenia konkurencieschopnosti. Najmä, ak štát nemá vlastnú menu, odporúča sa tzv. fiškálna devalvácia, čo znamená presun zaťaženia z práce a kapitálu na majetok, spotrebu, prípadne ekologické dane.

Ani na nadnárodnej úrovni sa neurobilo dosť. Rozpočet EÚ naďalej mŕňa škandalózne veľa na neefektívne dotácie do poľnohospodárstva, zatiaľ čo celoeurópska infraštruktúra je len jeho marginálnou súčasťou. Malo sa vyvinúť väčšie úsilie na odstránenie obchodných bariér medzi EÚ a USA. Navyše sa pre ďalšie získanie prostriedkov uvažuje s celoplošnou daňou z finančných transakcií, ktorá by mohla malý rast v budúcom roku ešte viac utlmiť. A tiež skomplikovať situáciu v bankovom sektore, ktorý už aj momentálne neposkytuje dostatok úverov.

Oveľa lepšou alternatívou by bolo robiť štrukturálne zmeny a hodnoverným spôsobom šetrenie dávkovať na dlhšie obdobie. Napríklad reformou štátnych dôchodkov (čo sa na Slovensku uskutočnilo) alebo zdravotníctva. A najmä nezabúdať na kvalitu podnikateľského prostredia. Domáci sektor ľahšie vygeneruje nové pracovné miesta, potrebuje však kultúru kreatívneho podnikateľského ducha, flexibilný trh práce, funkčné súdnictvo, dobrú infraštruktúru, kvalitné verejné služby a školstvo.

Autor je viceguvernér NBS.

priemerné hodnotenie: 4.8 ~ hodnotilo: 5

nízke **1 2 3 4 5** vysoké
ohodnotte článok od 1 do 5

[Páči sa mi to](#)

Buďte prví spomedzi priateľov, ktorým sa to páči.